

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5ObdoK/4/2024
Identifikačné číslo spisu:	7120208983
Dátum vydania rozhodnutia:	29.07.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Andrea Moravčíková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:7120208983.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Andrey Moravčíkovej, PhD. a členiek senátu JUDr. Ivany Nemčekovej a JUDr. Lenky Praženkovej spore žalobcu Mesto Košice, Trieda SNP 48/A, Košice, IČO: 00 691 035, proti žalovanému JUDr. Slavomír Dubjel, Puškinova 16, Prešov, zn. správcu S1390, správca konkurznej podstaty úpadcu INVITA, s.r.o. v konkurze, Jazerná 3, Košice, IČO: 36 853 020, zastúpenému ŽOLDOŠ & PARTNERS s.r.o., Žriedlová 3, Košice, IČO: 53 540 964, o určenie právneho dôvodu a výšky pohľadávky proti podstate, vedenom na Mestskom súde Košice pod sp. zn. 27Cbi/3/2020, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 28. júna 2024 č. k. 2CoKR/19/2023-155, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a .

II. Žalobca m á voči žalovanému n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100 %.

Odôvodnenie

1. Mestský súd Košice (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo dňa 16.6.2023 č. k. 27Cbi/3/2020-104 rozhodol tak, že žalobu v celom rozsahu zamietol a žalovanému priznal plnú náhradu trov konania.

2. Žalobca sa domáhal, aby súd určil, že je veriteľom pohľadávky proti podstate voči úpadcovi INVITA, s.r.o., Jazerná 3, Košice, IČO: 36 853 020 (ďalej tiež „úpadca“ alebo „INVITA s.r.o.“), uplatnenej v celkovej sume 72 459,06 eur, ktorá vznikla neuhradením dane z nehnuteľností na zdaňovacie obdobie roku 2020 v súlade s Rozhodnutím správcu dane č. MK/B/2020/007824/MK/B/2020/00195657/62 zo dňa 4.5.2020 (ďalej len „Rozhodnutie správcu dane“). Žalobca si v konkurze uplatnil pohľadávku proti podstate, ktorá sa týka dane z nehnuteľností a týka sa celého roka 2020. Konkurz na úpadcu bol vyhlásený uznesením Okresného súdu Košice I sp. zn. 30K/4/2020 zo dňa 29.5.2020, ktoré nadobudlo právoplatnosť 5.6.2020 (uznesenie zverejnené v Obchodnom vestníku dňa 4.6.2020).

3. Súd prvej inštancie viedol, že za obdobie od 1.1.2020 do 4.6.2020 je objektívne nemožné, aby sa táto pohľadávka týkala prevádzkovania podniku počas konkurzu v zmysle § 87 ods. 2 písmeno i) zákona č.

7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZKR“) alebo správy a speňažovania majetku podľa § 87 ods. 2 písmeno k) ZKR. Konštatoval, že žalobca neidentifikoval svoj nárok ako pohľadávku proti podstate podľa konkrétneho ustanovenia § 87 ods. 2 ZKR, keďže tento nárok vzhľadom na časové súvislosti objektívne pod žiadne ustanovenie § 87 ods. 2 ZKR nemožno subsumovať, keď od 1.1.2020 do 4.6.2020 správca žiaden majetok nespravoval, nespeňažoval a ani neprevádzkoval podnik. Ďalej uviedol, že žalobca najneskôr odo dňa 4.5.2020 (vydanie Rozhodnutia správcu dane) mal vedomosť o výške svojho nároku. Vzhľadom na dátum vyhlásenia konkurzu žalobca mohol (a stále môže) uplatniť svoju pohľadávku riadne prihláškou podľa ustanovenia § 28 a nasl. ZKR, čo predstavuje jediný možný spôsob zákonného uplatnenia pohľadávky žalobcu.

4. Mal za to, že tvrdenie žalobcu a argumentácia ohľadom ustanovenia § 158 a § 159 zákona č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Daňový poriadok“) nemajú žiaden vplyv na rozhodnutie vo veci samej, keďže uvedené ustanovenia Daňového poriadku nemajú vplyv na moment vzniku daňovej pohľadávky. Ak je daňovou pohľadávkou pohľadávka na dani po lehote splatnosti, tak v čase prihlásenia pohľadávky žalobcom nebola pohľadávka žalobcu ani len splatná, teda ani nemôže ísť o daňovú pohľadávku pre účely ustanovenia § 158 a § 159 Daňového poriadku. Dlužník bol oprávnený plniť vzniknutú pohľadávku presne v rovnakom momente, ako vznikla daňová povinnosť. Lehota splatnosti je len zákonom, rozhodnutím alebo dohodou určený najneskorší možný termín plnenia peňažného dlhu, a to bez vzniku omeškania dlžníka. Konštatoval, že aj pri pripustení argumentácie žalobcu, dlžník mohol plniť pohľadávku už pred vyhlásením konkurzu, a to v deň doručenia rozhodnutia, pričom rozhodnutie žalobcu bolo dlžníkovi doručené pred vyhlásením konkurzu. Podľa súdu prvej inštancie splatnosť pohľadávky nemá žiaden vplyv na moment vzniku žalobcom uplatnenej pohľadávky.

5. Ďalej uviedol, že dôvodom neuznania právneho dôvodu výšky a poradia uplatnenej pohľadávky proti podstate bola tá skutočnosť, že daňová povinnosť, ktorá bola vyrubená na základe Rozhodnutia správcu dane, vznikla s poukazom na ustanovenie § 18 ods. 1 zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady dňa 1.1.2020.

6. Podľa súdu prvej inštancie, pre potreby posúdenia, či pohľadávka žalobcu je pohľadávkou proti podstate alebo mala byť uplatnená ako nezabezpečená pohľadávka prihláškou, bolo relevantné posúdenie časového hľadiska vzniku pohľadávky. Splatnosť pohľadávky nie je rozhodujúcou skutočnosťou pre posúdenie, či uplatnená pohľadávka je pohľadávkou proti podstate alebo nie. Lehota splatnosti akejkoľvek pohľadávky vo všeobecnosti je lehotou, v ktorej má dôjsť k úhrade peňažného dlhu veriteľovi, pričom konkrétny dátum splatnosti je len najneskorším dohodnutým alebo zákonom určeným dňom, v ktorom, ak dôjde k úhrade peňažného dlhu, u dlžníka nedochádza k omeškaniu s plnením. Inak povedané, dátum splatnosti pohľadávky nemožno stotožňovať s dátumom vzniku pohľadávky.

7. Uviedol, že žalobca v konaní tvrdil, že postupoval výlučne podľa daňového poriadku, č však vzhľadom na zásadu *lex specialis* (ZKR) *derogat legi generali* (Daňový poriadok) nie je dostačujúce. Skutočnosť, že rozhodnutie, ktorým bola vyrubená daň, nadobudlo právoplatnosť po vyhlásení konkurzu, nepredstavuje podklad, aby bolo možné dospieť k záveru, že ide o pohľadávku, ktorá vznikla po vyhlásení konkurzu, a už vôbec nejde o dostatočný podklad pre prijatie záveru, že ide o jednu zo zákonom predpokladaných požiadaviek na uznanie pohľadávky ako pohľadávky proti podstate. Podporne poukázal súd prvej inštancie na rozsudok Najvyššieho súdu SR (ďalej tiež „najvyšší súd“) zo dňa 23.5.2017 sp. zn. 1Sžf/2/2016, kde správca dane vymáhal voči dlžníkovi po právoplatnom ukončení reštrukturalizácie daňové nedoplatky, ktoré boli vyrubené na základe rozhodnutí vydaných až po ukončení reštrukturalizácie. Najvyšší súd v uvedenom rozhodnutí vyslovil, že takýto postup správcu dane je nezákonný a obchádza ustanovenia ZKR.

8. Súd prvej inštancie záverom uviedol, že žalobca najneskôr dňa 4.5.2020 (teda pred vyhlásením konkurzu) vedel identifikovať pohľadávku ako aj jej výšku, a teda si ju mohol a mal prihlásiť v konkurze prihláškou, pričom zároveň platí aj pravidlo týkajúce sa momentu vzniku pohľadávky z verejnoprávneho

vzťahu, a síce, že dlžník mohol plniť túto pohľadávku už pred vyhlásením konkurzu, a to vzhľadom na vedomosť o výške daňovej povinnosti z rozhodnutia vydaného pred vyhlásením konkurzu.

9. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom zo dňa 28.6.2024 č. k. 2CoKR/19/2023-155 na základe odvolania žalobcu rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že určil, že žalobca je veriteľom špecifikovanej pohľadávky, žalobcovi právo na náhradu trov prvoinštančného konania nepriznal a napokon žalobcovi nepriznal ani právo na náhradu trov odvolacieho konania.

10. Odvolací súd v odôvodnení svojho rozsudku uviedol, že pohľadávky proti podstate zákon vymedzuje ich výpočtom a legálnou definíciou v § 87 ZKR, ktorými sú aj pohľadávky na daniach, ktoré vznikli po vyhlásení konkurzu a ak súvisia s prevádzkovaním podniku počas konkurzu, alebo ak súvisia so správou a speňažovaním majetku (§ 87 ods. 2 písm. i) a k) ZKR). Odvolací súd ďalej zdôraznil, že vo vzťahu k uvedeným pohľadávkam proti podstate musia byť splnené nasledujúce podmienky: 1. ide o daňovú pohľadávku, 2. táto pohľadávka vznikla po vyhlásení konkurzu, 3. existuje priama súvislosť s prevádzkovaním podniku počas konkurzu, správou majetku alebo jeho speňažovaním, pričom všetky tieto tri kritériá musia byť splnené kumulatívne.

11. Odvolací súd sa stotožnil s názorom žalobcu, že v prejednávanej veci je potrebné prihliadnuť aj na ustanovenia daňového poriadku (§ 2 písm. e) Daňového poriadku). Uviedol, že pre splnenie prvej podmienky pre posúdenie pohľadávky ako pohľadávky proti podstate musí byť splnené to, že ide o pohľadávku po lehote splatnosti. Poukázal na § 99g zákona č. 582/2004 Z. z., ktorý stanovuje splatnosť dane z nehnuteľností vo všeobecnosti do 15 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, pričom správca dane môže určiť platenie dane z nehnuteľností aj v splátkach. Splátky dane sú splatné v lehotách určených správcom dane v rozhodnutí, ktorým sa vyrubuje daň. Pre splnenie prvej podmienky pre určenie pohľadávky ako pohľadávky proti podstate je nevyhnutné, aby šlo o splatnú daňovú pohľadávku, pričom splatné musia byť všetky splátky určené správcom dane (žalobcom) v rozhodnutí, ktorým sa vyrubuje daň (žalobcom určené splátky dane mali byť splatné 1. splátka do 15 dní od právoplatnosti, t. j. 20.6.2020, 2. splátka 30.6.2020, 3. splátka 30.9.2020 a 4. splátka 31.10.2020). V úplnosti nastala splatnosť pohľadávky až dňom 1.11.2020. Odvolací súd mal za to, že v čase vyhlásenia rozsudku súdu prvej inštancie bola pohľadávka na dani z nehnuteľností už v celom rozsahu splatná (nastala splatnosť už aj poslednej splátky), teda došlo k splneniu prvej podmienky pre určenie pohľadávky ako pohľadávky proti podstate.

12. K druhej podmienke pre určenie predmetnej pohľadávky ako pohľadávky proti podstate bolo podstatné to, že táto vznikla až po vyhlásení konkurzu. Odvolací súd poukázal na § 158 ods. 3 Daňového poriadku, považujúc toto ustanovenie za právne relevantné, keďže osobitne a odlišne stanovuje moment vzniku verejnoprávnej daňovej pohľadávky, na rozdiel od všeobecného ustanovenia o vzniku verejnoprávnej pohľadávky v ZKR (§ 120 ods. 2 ZKR). Odvolací súd mal za to, že pre splnenie druhej podmienky je nevyhnutné, aby vznikla dlžná suma po lehote splatnosti až najskôr dňa 4.6.2020, keďže bola lehota splatnosti pri 1. splátke do 15 dní od právoplatnosti, t. j. 20.6.2020, pri 2. splátke 30.6.2020, pri 3. splátke 30.9.2020 a pri 4. splátke 31.10.2020, každá časť daňového nedoplatku vznikla až po vyhlásení konkurzu. Odvolací súd vyhodnotil, že žalobcom uplatnená pohľadávka spĺňa podmienku jej vzniku až po vyhlásení konkurzu (obdobne rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Obo/16/2017 a 5Sžf/41/2015).

13. Vo vzťahu k poslednej podmienke uviedol, že pre jej splnenie je nevyhnutné, aby šlo o pohľadávku, ktorá má súvis s prevádzkovaním podniku počas konkurzu (§ 87 ods. 2 písm. i) ZKR), správou majetku alebo speňažovaním majetku (§ 87 ods. 2 písm. k) ZKR). Daňová povinnosť vzniká 1. januára zdaňovacieho obdobia nasledujúceho po zdaňovacom období, v ktorom sa daňovník stal vlastníkom, správcom, nájomcom alebo užívateľom nehnuteľnosti, ktorá je predmetom dane, a zaniká 31. decembra zdaňovacieho obdobia, v ktorom daňovníkovi zanikne vlastníctvo, správa, nájom alebo užívanie nehnuteľnosti (§ 18 ods. 1 zákona č. 582/2004 Z. z.). Daňová povinnosť teda trvá po celé zdaňovacie obdobie (kalendárny rok), ak existovala k 1. januáru. Daň bola žalobcom vyrubená za zdaňovacie obdobie, počas ktorého (od 4.6.2020 do 31.12.2020) prebiehal konkurz. Táto pohľadávka za týchto

okolností podľa odvolacieho súdu súvisí so správou majetku počas konkurzu.

14. Na záver uviedol, že právny záver súdu prvej inštancie o nenaplnení podmienok pre určenie právneho dôvodu a výšky pohľadávky proti podstate bol nesprávny, keďže vo veci boli dané všetky zákonné podmienky pre posúdenie predmetnej pohľadávky ako pohľadávky proti podstate podľa § 87 ods. 2 písm. k) ZKR. Odvolací súd preto zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie tak, že žalobe vyhovel a zároveň zmenil aj závislý výrok o trovách konania v konaní na súde prvej inštancie a rozhodol o trovách odvolacieho konania podľa § 396 ods. 1 a 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „CSP“) v spojení s § 255 ods. 1 CSP, pričom žalobcovi náhradu trov prvoinstančného a odvolacieho konania nepriznal, keďže mu žiadne trovy konania nevznikli.

15. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný dovolanie, prípustnosť ktorého odôvodnil podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP, keďže rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie, záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená. Dovolaciemu súdu navrhol, aby zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie

16. Dovolateľ uviedol, že odvolací súd nesprávne právne posúdil podmienky, ktoré musia byť splnené pre rozhodnutie súdu, že určitá pohľadávka uplatnená v konkurze je pohľadávkou proti podstate podľa § 87 ods. 2 písm. k) ZKR, tiež mal nesprávne právne posúdiť dôsledky § 158 ods. 3 Daňového poriadku a jeho presahu (vplyvu) na § 87 ZKR.

17. Dovolateľ za právnu otázku, ktorá nebola v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte vyriešená, považoval otázku posúdenia charakteru pohľadávky na dani z nehnuteľnosti ako pohľadávky z verejnoprávneho vzťahu ako pohľadávky proti podstate podľa § 87 ods. 2 písm. k) ZKR a vymedzenie predpokladov pre časový a vecný súvis takejto pohľadávky so správou a speňažovaním majetku podliehajúceho konkurzu. Podľa dovolateľa odvolací súd prevažnú časť posúdenia veci venoval otázke splatnosti pohľadávky ako skutočnosti, ktorá podľa právneho záveru odvolacieho súdu zakladá okamih vzniku daňovej pohľadávky z verejnoprávneho vzťahu ako pohľadávky proti podstate. Dovolateľ toto právne posúdenie okamihu vzniku daňovej pohľadávky ako pohľadávky proti podstate považuje za nesprávne, keďže odvolací súd spojil okamih vzniku pohľadávky s momentom jej splatnosti, pričom zároveň právne posúdil žalobcom uplatnenú pohľadávkou ako pohľadávkou v celom rozsahu vzniknutú po vyhlásení konkurzu.

18. Ďalej uviedol, že judikatúra, na ktorú poukazoval odvolací súd sp. zn. 1Obo/16/2017 a 5Sžf/41/2015 nie je použiteľná na súdenú vec, keďže obe rozhodnutia sú rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako súdu odvolacieho. Tieto sa týkajú určenia pohľadávky proti podstate, na základe právnej úpravy, ktorá bola odlišná - týkali sa § 87 ZKR v znení účinnom do 31.12.2011. Podľa dovolateľa splatnosť daňovej pohľadávky nie je podkladom posúdenia okamihu vzniku uplatnenej pohľadávky ako pohľadávky proti podstate, a teda podmienky tzv. podmienky číslo 2, stanovenej odvolacím súdom ako podmienky pre kvalifikáciu pohľadávky ako pohľadávky proti podstate, jej splatnosťou, nie je správne. Správne právne posúdenie sa malo zamerať na jasne formulované zákonné pravidlo v ZKR ako lex specialis vo vzťahu k daňovému poriadku ako lex generalis. Podľa dovolateľa ZKR vymedzuje v § 87 ods. 2 v znení účinnom ku 5.6.2020 (okamih účinkov vyhlásenia konkurzu) aké konkrétne pohľadávky možno považovať za pohľadávky proti podstate [písm. a) až m)], a teda je nevyhnutné zohľadňovať rozdiel medzi obsahom § 87 ZKR v znení do 31.12.2011 a v znení od 1.1.2012, preto odvolací súd nemohol svoj právny záver podriaďiť rozhodnutiam najvyššieho súdu ako odvolacieho súdu, ktoré vychádzali z odlišnej právnej úpravy.

19. Ďalej uviedol, že v konaní nebolo sporné, že ide o daňovú pohľadávkou a § 87 ods. 2 písm. i) ZKR a ustanovenie § 87 odsek 2 písm. k) ZKR vo svojom znení definujú pohľadávky na daniach ako pohľadávky proti podstate, odvolací súd sa mal v rámci právneho posúdenia uplatnenej pohľadávky žalobcu zamerať na znenie a obsah tejto právnej normy, pričom z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva, že tento pohľadávkou žalobcu kvalifikoval v celom rozsahu ako pohľadávkou podľa § 87

ods. 2 písm. k) ZKR, ktoré právne posúdenie je podľa dovolateľa nesprávne.

20. Nesprávnosť právneho posúdenia videl aj v posúdení obsahu tzv. tretej podmienky (bod 18. odôvodnenia), keďže v konaní nebolo sporné, že od 1.1.2020 do 4.6.2020 nemohla objektívne prebiehať žiadna správa ani speňažovanie majetku, pretože účinky vyhlásenia konkurzu nastali až dňa 5.6.2020. Podľa dovolateľa sa odvolací súd pri právnom posúdení tejto skutočnosti obmedzil na jedinú vetu, ktorou túto argumentáciu odmietol bez toho, aby uviedol úvahu, ktorá ho viedla k odmietnutiu tejto argumentácie. Právny záver odvolacieho súdu, podľa ktorého nie je možné žalobcom uplatnenú pohľadávku rozdeliť podľa mesiacov a dní nie je správny, keďže takémuto deleniu v kontexte tzv. tretej podmienky stanovenej odvolacím súdom nič nebráni a právne úvahy odvolacieho súdu v tomto smere neboli odôvodnené.

21. Správne právne posúdenie malo podľa dovolateľa spočívať v danom prípade v posúdení vzťahu ZKR a daňového poriadku - *lex specialis* (ZKR) *derogat lex generalis* (daňový poriadok). Dovolateľ poukazoval na § 120 ods. 2 ZKR, ktorý vymedzuje okamih vzniku pohľadávky z verejnoprávneho vzťahu, pričom za vznik pohľadávky z verejnoprávneho vzťahu sa rozumie okamih, keď bol dlžník prvýkrát oprávnený plniť takúto pohľadávku. Tento okamih podľa dovolateľa nastal pred vyhlásením konkurzu, a to doručením Rozhodnutia správcu dane. Na základe doručeného rozhodnutia žalobcu obchodná spoločnosť INVITA, s.r.o. poznala právny dôvod a výšku prihlásenej pohľadávky a mohla tak túto pohľadávku plniť už pred vyhlásením konkurzu. Dovolateľ ďalej uviedol, že aj po pripustení právneho názoru odvolacieho súdu v otázke okamihu vzniku pohľadávky, ktorý je podľa odvolacieho súdu spojený s okamihom splatnosti pohľadávky, tak správne právne posúdenie súdu malo zohľadniť prípadný súvis tejto pohľadávky so správou a speňažovaním majetku. V nadväznosti na uvedené, správne právne posúdenie odvolacieho súdu malo smerovať k zmene napadnutého rozsudku, a to tak, že žalobcom uplatnená pohľadávka je pohľadávkou proti podstate len v jej pomernej časti, počítanej od 5.6.2020 vrátane, a v prevyšujúcej časti mal byť rozsudok súdu prvej inštancie potvrdený, keďže v období od 1.1.2020 do 4.6.2020 objektívne nemohlo dôjsť k správe a speňažovaniu majetku. Nesprávne právne posúdenie veci podľa dovolateľa teda spočívalo v tom, že odvolací súd na zistený skutkový stav (začatie správy a speňažovania žalovaným až po 5.6.2020) aplikoval správnu normu, avšak ju nesprávne interpretoval.

22. Dovolateľ ďalej tvrdil, že odvolací súd nesprávne a v rozpore s názorom vyjadreným v rozhodnutí Veľkého senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Vs/3/2020, keď posúdil ako kľúčovú vo vzťahu k okamihu vzniku daňovej pohľadávky jej splatnosť, čo podľa dovolateľa po zohľadnení pravidla ZKR ako *lex specialis* k Daňovému poriadku ako *lex generalis* nie je správnym posúdením veci a toto predstavuje odklon od rozhodovacej činnosti dovolacieho súdu. Správne právne posúdenie malo spočívať v tom, že pre okamih vzniku pohľadávky z verejnoprávneho vzťahu sú podmienkou vzniku pohľadávky výlučne skutkové okolnosti a nie splatnosť samotnej (už existujúcej) pohľadávky. Tiež poukázal na to, že odvolací súd v inej veci (sp. zn. 4Obdo/70/2020) dospel k záveru, že daňová pohľadávka, ktorá vznikla na základe daňového priznania podaného správcom po vyhlásení konkurzu, má byť považovaná za pohľadávku proti podstate podľa ustanovenia § 87 ods. 2 písmeno k) ZKR, keďže podľa názoru dovolacieho súdu išlo o úkony správcu súvisiace s daňovou povinnosťou daňovníka (bod 24 rozhodnutia sp. zn. 4Obdo/70/2020). Podľa dovolateľa však v tejto veci išlo o pohľadávku na inej dani, vyrubenú na základe daňového priznania podaného správcom po vyhlásení konkurzu, a nie vzniknutú na základe rozhodnutia správcu dane, ktoré bolo vydané pred vyhlásením konkurzu, a navyše išlo o pohľadávku proti podstate podľa iného ustanovenia, teda išlo o právne posúdenie veci na základe zásadne odlišného skutkového stavu. Uviedol, že v tomto konaní nejde o daňovú pohľadávku, ktorá vznikla na základe úkonu správcu, realizovaného po vyhlásení konkurzu, ale ide o pohľadávku, ktorej právny dôvod a výška boli zrejme ešte pred vyhlásením konkurzu. Žalobca v konkurze uplatnil proti podstate pohľadávku, ktorá sa týka dane z nehnuteľností a týka sa celého roka 2020. Za obdobie od 1.1.2020 do 4.6.2020 je objektívne nemožné, aby sa táto pohľadávka týkala správy a speňažovania majetku (§ 87 ods. 2 písmeno k) ZKR) tak, ako to právne posúdil odvolací súd.

23. Záverom uviedol, že odvolací súd už pri posúdení prvej, ním stanovenej podmienky, pre kvalifikáciu určitej pohľadávky ako pohľadávky proti podstate, zaťažil rozsudok nepreskúmateľnosťou.

Nezrozumiteľnosť rozhodnutia spočíva v tom, že na jednej strane odvolací súd svoje závery odvíja od § 2 písm. e) Daňového poriadku, ktorý daňovú pohľadávku definuje ako pohľadávku správcu dane do lehoty splatnosti dane, a na strane druhej odvolací súd pri právnom posúdení veci uvádza, že daňovou pohľadávkou môže byť len pohľadávka správcu dane po splatnosti dane.

24. K dovolaniu žalovaného sa vyjadril žalobca. Uviedol, že je veriteľom, ktorý má pohľadávku proti podstate, pričom pri uplatnení svojej pohľadávky postupoval v súlade so zákonom, keď vychádzal z osobitnej úpravy obsiahnutej v Daňovom poriadku, ktorý má osobitné ustanovenia pre konkurz, reštrukturalizáciu a oddĺženie. Dovolaciemu súdu navrhol, aby dovolanie žalovaného zamietol ako nedôvodné.

25. Žalovaný v replike na vyjadrenie žalobcu zotrval na svojich argumentoch a uviedol, že právny záver odvolacieho súdu, podľa ktorého nie je možné žalobcom uplatnenú pohľadávku rozdeliť podľa mesiacov a dní, nie je správny, keďže takémuto deleniu v kontexte tzv. tretej podmienky stanovenej odvolacím súdom nič nebráni a v tomto smere neboli právne úvahy odvolacieho súdu nijako odôvodnené a ani argumentačne rozvinuté. Uzavrel že žalobca v konkurze uplatnil pohľadávku proti podstate, ktorá sa týka dane z nehnuteľnosti a týka sa celého roka 2020, pričom od 1.1.2020 do 4.6.2020 nie je objektívne možné, aby sa táto pohľadávka týkala správy a speňažovania majetku (§ 87 ods. 2 písm. k) ZKR).

26. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „dovolací súd“ alebo „NS SR“) ako súd dovolací (podľa § 35 CSP), po zistení, že dovolanie podal včas žalovaný, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpený v súlade s § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP veta pred bodkočiarkou), viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) dospel k záveru, že dovolanie žalovaného je potrebné odmietnuť.

27. Dovolateľ prípustnosť dovolania vyvodzoval hlavne s odkazom na § 421 ods. 1 písm. b) CSP, avšak obsahom dovolania v jeho závere boli aj dôvody smerujúce k existencii vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP, namietajúc porušenie práva na spravodlivý proces.

28. Dovolací súd je rozsahom dovolania viazaný (§ 439 CSP, okrem prípadov uvedených v písm. a/ až c/ citovaného ustanovenia). Rovnako je dovolací súd viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP). Viazanosť dovolacími dôvodmi znamená, že dovolací súd môže skúmať dovolacie dôvody len v rozsahu, v akom boli vymedzené, je teda viazaný tým, čo dovolateľ považuje za nesprávne, pričom dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní. V dôsledku uvedenej viazanosti dovolacieho súdu dovolacím dôvodom, dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom (uznesenie NS SR sp. zn. 3 Cdo 59/2017 z 8. júna 2017).

K prípustnosti dovolania z dôvodov podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP

29. Dovolateľ prípustnosť dovolania vyvodzoval primárne z § 421 ods. 1 písm. b) CSP, podľa ktorého dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

30. Pre dovolanie prípustné podľa § 421 CSP platí, že ho možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

31. Dovolací súd pri interpretácii § 421 ods. 1 CSP zdôrazňuje, že prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia je limitovaná tým, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia určitej, dovolateľom formulovanej právnej otázky. Dovolateľ sformuloval právnu otázku nasledovne: „Posudzovanou právnu otázkou je konkrétne otázka posúdenia charakteru pohľadávky na dani z nehnuteľnosti ako pohľadávky z verejnoprávneho vzťahu ako pohľadávky proti podstate podľa § 87 ods. 2 písm. k) ZKR a vymedzenie predpokladov pre časový a vecný súvis takejto pohľadávky so správou a speňažovaním majetku podliehajúceho konkurzu.“

32. Kľúčovou otázkou pre rozhodnutie súdov nižších inštancií bolo, či pohľadávka žalobcu (správcu dane) voči úpadcovi na dani z nehnuteľností za zdaňovacie obdobie roka 2020 predstavuje pohľadávku proti podstate v zmysle zákona o konkurze a reštrukturalizácii, a teda či pohľadávka žalobcu na dani z nehnuteľností za rok 2020 splnila kumulatívne všetky tri podmienky (ide o daňovú pohľadávku, vznikla po vyhlásení konkurzu, má súvis s prevádzkovaním podniku počas konkurzu, alebo súvisí so správou a speňažovaním majetku) pre to, aby bola určená ako pohľadávka proti podstate podľa § 87 ods. 2 písm. k) ZKR, pričom podstatným pre rozhodnutie odvolacieho súdu bolo aj vyriešenie otázky okamihu vzniku daňového nedoplatku (daňový nedoplatok za daň z nehnuteľností) pre prihlasovanie pohľadávky do konkurzu ako pohľadávky proti podstate.

33. Z ustanovenia § 87 ods. 2 písm. i) a k) ZKR vyplýva, že pohľadávkami proti podstate sú aj pohľadávky na daniach a uplatňujú sa v poradí v uvedenom v zákone pod písmenom i/ ak vznikli po vyhlásení konkurzu, ak súvisia s prevádzkovaním podniku počas konkurzu, a pod písmenom k/ ak vznikli po vyhlásení konkurzu a súvisia so správou a speňažovaním majetku.

34. Podľa § 120 ods. 2 ZKR, pohľadávky, ktoré vznikli voči dlžníkovi počas reštrukturalizačného konania, pracovnoprávne nároky, na ktoré nárok vznikol za obdobie kalendárneho mesiaca, v ktorom došlo k začatiu reštrukturalizačného konania, odmena správcu a nepeňažné pohľadávky sa v reštrukturalizácii neuplatňujú prihláškou (ďalej len „prednostné pohľadávky“). Na prednostné pohľadávky nepôsobia účinky začatia reštrukturalizačného konania ani sa nezahŕňajú do reštrukturalizačného plánu, ibaže s tým ich veriteľa súhlasia. Vznikom pohľadávky zo súkromnoprávneho vzťahu sa rozumie okamih vzniku práva na plnenie podľa § 488 Občianskeho zákonníka bez ohľadu na to, či už nastal čas plnenia. Vznikom pohľadávky z verejnoprávneho vzťahu sa rozumie okamih, keď dlžník bol prvýkrát oprávnený plniť takúto pohľadávku.

35. Daňovú pohľadávku definuje zákon č. 563/2009 Z. z. o správe daní v ustanovení § 2 písm. e) ako pohľadávku správcu dane na dani po lehote splatnosti dane, ak tento zákon neustanovuje inak. Okamih vzniku daňového nedoplatku podľa zákona č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok), nastáva až vtedy, keď je daň po lehote splatnosti, teda až keď dôjde k jej nespĺneniu v zákonom stanovenej alebo rozhodnutím určenej lehote splatnosti. Daňový nedoplatok, ako to výslovne stanovuje § 2 písm. f) zákona č. 563/2009 Z. z., predstavuje „dlžnú sumu dane po lehote splatnosti dane“. Možno teda konštatovať, že len samotné vyrubenie dane, konkretizujúce danú daňovú povinnosť daňovníka, ktoré môže byť podkladom pre budúcu pohľadávku správcu dane, nie je automaticky daňovým nedoplatkom.

36. Podľa ustanovenia § 18 ods. 1 zákona číslo 582/2004 Z. z., daňová povinnosť vzniká 1. januára zdaňovacieho obdobia nasledujúceho po zdaňovacom období, v ktorom sa daňovník stal vlastníkom, správcom, nájomcom alebo užívateľom nehnuteľnosti, ktorá je predmetom dane, a zaniká 31. decembra zdaňovacieho obdobia, v ktorom daňovníkovi zanikne vlastníctvo, správa, nájom alebo užívanie nehnuteľnosti. Ak sa daňovník stane vlastníkom, správcom, nájomcom alebo užívateľom nehnuteľnosti 1. januára bežného zdaňovacieho obdobia, vzniká daňová povinnosť týmto dňom. (ods. 2) Na vyrubenie dane z nehnuteľností je rozhodujúci stav k 1. januáru zdaňovacieho obdobia. Na zmeny skutočností rozhodujúcich pre daňovú povinnosť, ktoré nastanú v priebehu zdaňovacieho obdobia, sa neprihliada, ak tento zákon neustanovuje inak. V prípade nadobudnutia nehnuteľnosti vydražením v priebehu roka daňová povinnosť vzniká prvým dňom mesiaca nasledujúceho po dni, v ktorom sa vydražiteľ stal vlastníkom nehnuteľnosti alebo prvým dňom mesiaca nasledujúceho po dni schválenia príklepu súdom. Pri zániku vlastníckych práv vydražením daňová povinnosť zaniká posledným dňom mesiaca, v ktorom zanikli vlastnícke práva k vydraženej nehnuteľnosti. Pri nadobudnutí nehnuteľnosti dedením v priebehu roka daňová povinnosť dedičovi vzniká prvým dňom mesiaca nasledujúceho po dni, v ktorom sa dedič stal vlastníkom nehnuteľnosti na základe právoplatného osvedčenia o dedičstve alebo rozhodnutia o dedičstve.

37. Podľa § 99g ods. 1 zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady, všeobecná splatnosť dane z nehnuteľností je stanovená na 15 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa daň vyrubuje. Z § 99g ods. 2

zákona č. 582/2004 Z.z. vyplýva, že správca dane má možnosť povoliť platbu dane z nehnuteľností v splátkach, pričom ak vyrubená daň z nehnuteľností presiahne 33 000 eur, je povinný určiť ju najmenej v dvoch splátkach. Lehoty splatnosti jednotlivých splátok určí správca dane vo vyrubovacom rozhodnutí. V súlade s ustanovením § 99e ods. 1 zákona č. 582/2004 Z. z. sa daň z nehnuteľností vyrubuje daňovému subjektu podľa stavu k 1. januáru príslušného zdaňovacieho obdobia na celé zdaňovacie obdobie jedným rozhodnutím, ak odseky 2 až 4, 6 a 7 neustanovujú inak (dražba a dedenie).

38. Zákon č. 563/2009 Z. z. v § 158 obsahuje osobitnú úpravu vzťahujúcu sa na situácie konkurzu, reštrukturalizácie a oddĺženia, pričom ustanovuje, že za pohľadávku na účely osobitného predpisu (ZKR) sa považuje daňový nedoplatok. Teda nie vyrubená daň ako taká, ale až jej nesplatenie po uplynutí lehoty splatnosti zakladá vznik pohľadávky na účely konkurzného konania. Zákon pritom ďalej v § 158 ods. 3 ustanovuje, že ak daňový nedoplatok vznikol po vyhlásení konkurzu, považuje sa za pohľadávku vzniknutú po vyhlásení konkurzu - teda za tzv. pohľadávku proti podstate.

39. Dovolací súd ďalej uvádza, že pre splnenie prvej podmienky určenej odvolacím súdom bolo podstatným, že musí ísť o daňovú pohľadávku, ktorá je už splatná. To znamená, že všetky splátky, ktoré správca dane určil v rozhodnutí, musia byť splatné, aby pohľadávka mohla byť zahrnutá medzi pohľadávky proti podstate. V konkrétnom prípade je zrejmé, že splatnosť jednotlivých splátok dane z nehnuteľností bola určená nasledovne: prvá splátka bola splatná do 15 dní od právoplatnosti rozhodnutia, t. j. 20.6.2020, druhá splátka mala byť splatná k 30.6.2020, tretia splátka k 30.9.2020 a štvrtá splátka mala byť splatná k 31.10.2020. Vzhľadom na uvedené, úplná splatnosť celej pohľadávky nastala až dňom 1.11.2020 (resp. 2.11.2020, keďže na 1. novembra pripadá štátny sviatok - § 27 DP), keď boli všetky splátky po lehote splatnosti. Výška pohľadávky (v tomto prípade výška vyrubenej dane) sa teda stáva jednoznačne identifikovateľnou až právoplatnosťou rozhodnutia. Samotný daňový nedoplatok - teda dlžná suma dane po lehote splatnosti - tak vzniká až uplynutím tejto lehoty. Lehota splatnosti dane v tomto prípade, vzhľadom na splatnosť poslednej splátky dane nastala až dňa 2. novembra 2020. Až týmto dňom sa z vyrubenej dane stal daňový nedoplatok. Keďže konkurz bol vyhlásený 4.6.2020 a splatnosť dane bola až 2.11.2020, nemožno hovoriť o tom, že daňový nedoplatok vznikol pred vyhlásením konkurzu. V čase vyhlásenia konkurzu existovalo právoplatné rozhodnutie o vyrubení dane, avšak pohľadávka správcu dane ako daňový nedoplatok (istina pohľadávky na účely zákona o konkurze) ešte nevznikla. Až po márnom uplynutí doby splatnosti, v danom prípade dňom 2.11.2020, nadobudla takto vyrubená daň charakter daňového nedoplatku a tým aj charakter pohľadávky, ktorá sa v konkurznom konaní uplatňuje ako pohľadávka proti podstate podľa § 87 ods. 2 písm. k) ZKR.

40. Z hľadiska právnej argumentácie nie je správne konštatovanie dovolateľa, že pohľadávka úpadcu vznikla dňa 1.1.2020 s ohľadom na § 18 ods. 1 zákona 582/2004, keďže toto ustanovenie hovorí o vzniku daňovej povinnosti a nie vzniku pohľadávky. Žalovaný nesprávne viaže vznik a samotnú existenciu pohľadávky žalobcu na obdobie pred vyhlásením konkurzu, pričom však daňový nedoplatok za daň z nehnuteľností ani nevznikol do vyhlásenia konkurzu. Žalovaný v spore nesprávne posudzoval otázku okamihu vzniku daňového nedoplatku a následne potom aj jeho význam pre prihlasovanie daňových pohľadávok do konkurzného konania. Daňový nedoplatok na dani z nehnuteľností za zdaňovacie obdobie roku 2020 vznikol po vyhlásení konkurzu (rozhodnutie správcu dane doručené úpadcovi dňa 6.5.2020, právoplatné dňa 5.6.2020 a vykonateľné 2.11.2020 s ohľadom na splatnosť poslednej splátky žalobcom uplatnenej pohľadávky).

41. Dovolací súd poukazuje na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 1Obdo/19/2022 zo dňa 23. novembra 2022, v rámci ktorého dovolací súd riešil aj otázky týkajúce sa časového momentu vzniku pohľadávky ako aj to, či daň z nehnuteľností za obdobia predchádzajúce vyhláseniu konkurzu na majetok úpadcu ne/súvisí so správou a speňažovaním majetku podľa § 87 ods. 2 písm. k) ZKR. Dovolací súd tu konštatoval, že vymedzená pohľadávka (titulom daňového nedoplatku na dani z nehnuteľností za roky 2012 až 2017) je pohľadávkou proti podstate podľa § 87 ods. 2 písm. k) ZKR, a hoci išlo o určenie dane z nehnuteľností za roky 2012 až 2017 (za obdobia pred vyhlásením konkurzu), pohľadávka žalobcu ako správcu dane z nehnuteľností vznikla až po rozhodnutí žalobcu o vyrubení týchto daňových nedoplatkov a až po uplynutí lehoty splatnosti. Podľa správnych rozhodnutí bolo možné nedoplatok ako pohľadávku

vymáhať na základe právoplatného rozhodnutia správneho orgánu, pričom k uvedenému došlo až po vyhlásení konkurzu na majetok úpadcu. Tiež bolo konštatované, že ak žalovaný (správca) vo vzťahu k správe a speňažovaniu majetku namietal časové hľadisko pohľadávky žalobcu, išlo o pohľadávku, ktorá vznikla po vyhlásení konkurzu, a z tohto časového hľadiska bol rozhodný aj súvis so správou a speňažovaním majetku. Dovolací súd uzavrel, že vzniknuté a splatné pohľadávky žalobcu na dani z nehnuteľností za roky 2012 až 2017, vznikli po vyhlásení konkurzu (právoplatnými rozhodnutiami správcu dane), sú viazané na výkon konkrétnych právnych úkonov súvisiacich so správou a speňažovaním majetku úpadcu. Len existencia vzniknutej a splatnej pohľadávky na dani z nehnuteľností môže mať súvis so správou a speňažovaním majetku úpadcu. Súvis s výkonom správy a speňažovaním majetku úpadcu môže mať len pohľadávka na daniach, ktorá vznikla po vyhlásení konkurzu.

42. Žalovaný v rámci dovolania poukazoval na rozhodnutie Veľkého senátu sp. zn. 1Vs/3/2020 (rozhodnutie Veľkého senátu správneho kolégia najvyššieho súdu o kasačnej sťažnosti - pozn. dovolacieho súdu). Dovolací súd však konštatuje, že uvedené rozhodnutie nemožno na tu rozhodovanú vec použiť, nakoľko v predmetnom rozhodnutí veľkého senátu sa riešilo určenie splatnosti pohľadávky správcu dane na úrokoch z omeškania a § 120 ods. 2 ZKR bol predmetom výkladu v súvislosti so vznikom daňovej pohľadávky na úroky z omeškania v reštrukturalizačnom konaní. V danej veci bola Veľkému senátu na posúdenie predložená otázka, či je správny výklad ustanovení § 2 písm. b/, e/ a f/, § 156 ods. 2 a § 158 ods. 1 a 3 so zohľadnením § 84 ods. 1 daňového poriadku z pohľadu posúdenia pojmu úrok z omeškania vo vzťahu k pojmu daňový nedoplatok a otázky okamihu vzniku úroku z omeškania v zmysle ich aplikácie na účinky procesu reštrukturalizácie z hľadiska toho, že správca dane je oprávnený vyrubiť úrok z omeškania aj po uplynutí lehoty na prihlasovanie pohľadávok, resp. aj po zverejnení uznesenia o potvrdení reštrukturalizačného plánu v Obchodnom vestníku.

43. Dovolateľ tiež poukazoval aj na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 4Obdo/70/2020, ktorým dovolací súd odmietol dovolanie žalovaného ako neprípustné. Dovolateľ poukazoval na bod 24. jeho odôvodnenia, v ktorom dovolací súd konštatoval že: „K výkladu pojmu „ak súvisia s prevádzkovaním podniku počas konkurzu“ dovolací súd poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pod sp. zn. 3Obdo/9/2017. Najvyšší súd sa v uvedenom rozhodnutí priklonil k záveru najvyššieho súdu vyslovenému v rozsudku z 27. októbra 2015, sp. zn. 1Sžo/37/2014, že pojem „ak súvisia s prevádzkovaním podniku počas konkurzu“ je potrebné vykladať v zmysle definície podniku uvedenej v ustanovení § 5 Obchodného zákonníka s tým, že ak správca neuskutočnil relevantné úkony smerujúce k ukončeniu podnikateľskej činnosti úpadcu, dochádza k prevádzkovaniu podniku počas konkurzu. Vzhľadom na uvedené bolo zrejmé, že podmienka súvisu daňovej pohľadávky proti podstate s prevádzkovaním podniku počas konkurzu bola splnená. Súčasne dovolací súd uvádza, že ak pohľadávka žalobcu vznikla po vyhlásení konkurzu, tak ako tomu bolo v prejednávanom prípade, bolo nepochybne potrebné považovať ju za výkon správy majetku správcom, keďže išlo o úkony žalovaného súvisiace s daňovou povinnosťou daňovníka.“ V predmetnej veci dovolací súd posudzoval aplikáciu § 87 ods. 2 písm. i) a k) ZKR, avšak riešil otázku dane z príjmov, ktorá vznikla po vyhlásení konkurzu.

44. Dovolací súd vzhľadom na vyššie uvedené konštatuje, že otázka súvisu predmetnej daňovej pohľadávky so správou a speňažovaním majetku úpadcu už bola dovolacím súdom skôr vyriešená v skutkovo a právne obdobnej veci sp. zn. 1Obdo/19/2022 tak, že „Pohľadávka správcu dane na dani z nehnuteľností ako nedoplatok za obdobia predchádzajúce vyhláseniu konkurzu, ktorá sa stala splatnou po vyhlásení konkurzu, je pohľadávkou proti podstate na základe skutočnosti, že súvisí so správou a speňažovaním majetku, ktorý je zapísaný do konkurznej podstaty úpadcu“. Uvedené rozhodnutie nadviazalo na prístup formulovaný už citovaným rozhodnutím najvyššieho súdu sp. zn. 4Obdo/70/2020, na ktoré ako na obdobnú judikatórnu líniu odkazuje rozhodnutie sp. zn. 1Obdo/19/2022. Ak daňová pohľadávka žalobcu vznikla, t.j. nastala jej splatnosť v zmysle daňových právnych predpisov, po vyhlásení konkurzu, tak ako tomu bolo v prejednávanom prípade, bolo nepochybne potrebné považovať ju za súvisiacu s výkonom správy majetku správcom, keďže išlo o úkony súvisiace s daňovou povinnosťou daňovníka vo vzťahu k majetku, ktorý je predmetom speňaženia v konkurze.

45. Z uvedených dôvodov s poukazom na to, že dovolateľom položená otázka už bola dovolacím súdom

vyriešená, prípustnosť dovolania žalovaného v danom prípade podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP nie je daná a dovolací súd dovolanie žalovaného odmietol podľa § 447 písm. f) CSP.

K prípustnosti dovolania z dôvodov podľa § 420 písm. f) CSP

46. Dovolateľ vadu zmätočnosti obsahovo vymedzenú v závere svojho dovolania videl aj v nepreskúmateľnosti rozhodnutia z dôvodu nezrozumiteľnosti časti jeho odôvodnenia v tom, že na jednej strane odvolací súd svoje závery odvíjal od § 2 písm. e) Daňového poriadku, ktorý daňovú pohľadávku definuje ako pohľadávku správcu dane do lehoty splatnosti dane a na strane druhej pri právnom posúdení veci uvádzal, že daňovou pohľadávkou môže byť len pohľadávka správcu dane po splatnosti dane.

47. Podľa § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

48. Vzhľadom na obsah dovolania musí dovolací súd pripomenúť mimoriadny charakter dovolania ako opravného prostriedku. Dovolací súd nie je treťou inštanciou, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (viď napr. rozhodnutia odvolacieho súdu sp. zn. 2Cdo/165/2017, 3Cdo/14/2017, 4Cdo/157/2017, 5Cdo/155/2016, 8Cdo/67/2017). Dovoláním sa nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi nižšej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorého prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porov. I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly má dovolací súd možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (napr. tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov atď.) a či konajúcimi súdmi prijaté závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces, čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP.

49. Dovolací súd vo vzťahu k tvrdenej nepreskúmateľnosti odvolacieho rozhodnutia uvádza, že do práva na spravodlivý proces nepochybne patrí právo sporovej strany na preskúmateľné a dostatočne odôvodnené súdne rozhodnutie s náležitostami vyžadovanými zákonnou úpravou procesného práva (sp. zn. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). Na to, aby odôvodnenie rozhodnutia spĺňalo všetky zákonom požadované náležitosti, nie je súd povinný dať podrobnú odpoveď na každý argument sťažovateľa. Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad (napr. Georgias c. Grécko z 29. mája 1997, Recueil III/1997).

50. Po preskúmaní veci v kontexte zohľadnenia práva na spravodlivý proces dovolací súd dospel k názoru, že v posudzovanej veci odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu nie je svojvoľné, nepresvedčivé a nepreskúmateľné a spĺňa parametre zákonného odôvodnenia rozhodnutia. V dôvodoch svojho rozhodnutia odvolací súd uvádza, ako vo veci rozhodol súd prvej inštancie, obsah odvolania žalobcu, vyjadrenie žalovaného, zhrnutie skutkových tvrdení a právnych argumentov sporových strán, tiež sa vysporiadava s podstatnými odvolacími námietkami. Odvolací súd jasne a zrozumiteľne vysvetľuje, prečo rozsudok súdu prvej inštancie zmenil, a akými podstatnými úvahami sa pri svojom rozhodovaní riadil, konštatujúc, že záver súdu prvej inštancie o nenaplnení podmienok pre určenie právneho dôvodu a výšky pohľadávky proti podstate nebol správny, keďže boli dané všetky zákonné podmienky pre posúdenie pohľadávky ako pohľadávky proti podstate podľa § 87 ods. 2 písm. k) ZKR.

51. Ak žalovaný prípustnosť dovolania podľa tohto odvolacieho dôvodu (§ 420 písm. f) CSP) čiastočne vyvodzoval aj z právnych záverov, na ktorých súdy založili svoje rozhodnutie, dovolací súd v tejto súvislosti pripomína, že prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nezakladá (a účinky

umožňujúce meritórny dovolací prieskum nevyvoláva) to, že by napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (prípadne) spočívalo na nesprávnych právnych záveroch (porovnaj judikát R 54/2012, ale aj rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/62/2010, 2Cdo/97/2010, 3Cdo/53/2011, 4Cdo/68/2011, 5Cdo/44/2011, 6Cdo/41/2011,). Najvyšší súd už podľa predchádzajúcej procesnej úpravy dospel k záveru, že realizácia procesných oprávnení sa strane sporu neznemožňuje právnym posúdením (taktiež judikát R 24/2017).

52. Dovolací súd preto uzatvára, že v tejto časti nedošlo k namietanému porušeniu práva dovolateľa na spravodlivý proces, a tento nebol postupom súdov nižších inštancií vylúčený z realizácie svojich procesných práv. Za týchto okolností tvrdenie dovolateľa, že postupom súdu došlo k procesnej vade v zmysle § 420 písm. f) CSP, ktorá by zakladala porušenie práva žalovaného na spravodlivý súdny proces, nie je dôvodné, čo zakladá dôvod na odmietnutie dovolania v zmysle § 447 písm. c) CSP pre jeho neprípustnosť.

53. Vzhľadom na vyššie uvedené, keďže nie je daná procesná prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, ani podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP, dovolací súd dovolanie žalovaného podľa § 447 písm. c) a f) odmietol.

54. Žalobca bol v dovolacom konaní v plnom rozsahu úspešný (§ 255 ods. 1 CSP), preto mu vznikol nárok na náhradu trov konania. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania rozhodol najvyšší súd podľa § 453 ods. 1 CSP vo väzbe na § 255 ods. 1 CSP a § 262 ods. 1 CSP. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia dovolacieho súdu samostatným uznesením (§ 262 ods. 2 CSP).

55. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.